Аліна Делікат

ФАКТОРИ УСПІШНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКІВ В УМОВАХ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

Початок навчання в школі є стресовою ситуацією для кожного учня, так як дитині потрібно адаптуватися до нових умов. Від благополуччя адаптаційного періоду під час вступу до школи значною мірою залежить успішність подальшої соціальної діяльності дитини.

Існує декілька факторів, від яких залежить адаптація учнів до школи:

– індивідуальні особливості дитини;
– характер взаємовідносин з оточуючими;
– тип навчального закладу (а значить, і рівень складності освітньої програми);
– ступінь підготовленості дитини до шкільного життя.

Важливим чинником є і підтримка дорослих – мами, тата, бабусь і дідусів. Чим більше дорослих нададуть посильну допомогу в цьому процесі, тим успішніше дитина адаптується до нових умов.

Якщо дитина відвідує дитячий садок, то це залежить від вихователів, адже підготовка дитини до школи передбачена програмою дитячого садка.

Часто батьки вважають основними ознаками готовності до школи ознайомлення дитини з літерами, вміння читати, рахувати, знання віршів та пісень. Однак дослідження показують, що це мало впливає на успішність навчання. Відсутність цих умінь не потребує спеціальної індивідуальної роботи з дитиною, оскільки їх формування передбачається програмою та методикою навчання.

Спілкування з однолітками сприяє успішній адаптації в дитячому колективі, допомагає налагоджувати стосунки, зважаючи на думку оточення, без прагнення зайняти кращі ролі з допомогою залякування, погроз, конфліктів. А також сформованості уявлень дитини щодо певної статі і володіння відповідними формами поведінки.

Отже, готовність дитини до школи, її майбутній успіх тісно пов’язані з тим, як вона ставиться до школи, наскільки контактує з однолітками і дорослими, як поводиться в конфліктних ситуаціях.

Психологічна готовність до школи – це такий рівень психічного розвитку дитини, який створює умови для успішного опанування навчальною діяльністю.

Окремо необхідно сказати і про відносини з вчителем.

Перша вчителька – це важлива людина в житті всієї вашої сім’ї. Добре б відразу встановити з нею тісний контакт, прислухатися до її порад, пропонувати допомогу в організації свят і загальних справ, адже

будь-яка ваша участь в шкільному житті піде на користь вашій дитині. Ваш син або дочка матимуть мотив гордитися вами! Обов'язково погоджуйте вимоги, щоб дитина не постраждала від ваших розбіжностей з педагогом. Якщо вас не влаштовує (або просто незрозуміла) методика навчання, попросіть вчителя пояснити її особливості і переваги перед іншими способами навчання. Думаю, що будь-який вчитель зробить це охоче, адже він зацікавлений бачити у вас в першу чергу помічників, а не критиків. Від вчителя залежить і то, який сусід по парті «дістанеться» вашій дитині. Це – важливий чинник успішної адаптації першокласника. Обов'язково поцікавтеся, які відносини складаються у дітей, що сидять разом [1, с. 9–11].

Рекомендації батькам:

- Цікавитись шкільним життям дитини, розмовляти з нею про це;
- Розвивати у дітей навички самообслуговування;
- Розмовляти з учнями про шкільні труднощі та допомагати у їх вирішенні;
- Брати активну участь у шкільному житті своїх дітей;
- Звертати увагу дітей на їх зовнішній вигляд та гарні манери;
- Виховувати у дітей дбайливе ставлення до шкільного приладдя;
- Привчати дитину розраховувати свій час;
- Не стримувати інтерес до навчання, а навпаки заохочуйте та стимулюйте;
- Ні в якому разі не принижувати гідність дитини;
- Не критикувати особистість вчителя в присутності дитини;
- Намагатися зберегти у вашій сім'ї атмосферу відвертості і довіри;
- Контролювати свої емоції [2, с. 11].

Отже, соціальна адаптація першокласників в умовах діяльності закладів освіти є одним з найважливіших процесів соціалізації дитини і потребує уваги та зусиль, насамперед, батьків та найближчих родичів, а також педагогічних працівників, їх узгодженої співпраці.

Список використаних джерел

1. Адаптація першокласників до навчання у школі: психолого-педагогічний семінар / Ю. М. Назарина // Шкіл. психологу. Усе для роботи: наук.-метод. журн. – 2013. – № 5. – С. 9–11.
2. Шевчик Л. О. Успішна адаптація першокласників до школи як умова гармонійного розвитку особистості: батьківські збори-практикум з використанням тренінгових вправ / Л. О. Шевчик // Початкове навчання та виховання. – 2013. – № 26. – С. 6–11.